

Motion

1982/83: 706

Margit Gennser och Nic Grönvall

Ersättning för kostnader i eftertaxeringsmål

Skattelagstiftningens krav på den skattskyldiges uppgiftslämnande vid deklaration av inkomster och förmögenheter m. m. är utomordentligt långtgående. Den skattskyldige förutsätts ha fullständig kännedom om skattelagstiftningens innehåll. Även om taxeringsnämnd (TN) genom tidigare felaktiga beslut vilselett den skattskyldige beträffande någon intäkts eller kostnads skatterättsliga innebörd gäller denna huvudregel.

Ett yrkande vid taxering innebär att den skattskyldige argumenterar för viss rättslig bedömning av skattefrågan. Yrkandets innehåll kommer därför att styra uppgiftslämnandet. Om den skattskyldige gjort en felaktig bedömning vad gäller uppgiftsplikten anses inte denna fullgjord, eftersom TN inte getts tillfälle att pröva frågan. Uppgiftsplikten bedöms således med hänsyn till *mottagarens* möjligheter att uppfatta förekomsten av yrkande.

Sammanfattningsvis kan alltså slås fast att uppgifterna i deklarationsmaterialet skall innefatta samtliga omständigheter som kan belysa varje transaktions skatterättsliga innebörd.

Har den skattskyldiges uppgiftslämnande varit bristfälligt enligt nu angivna kriterier och har dessa brister lett till för låg taxering och skatt kan eftertaxering ske.

Taxeringsrevision och mål gällande eftertaxering avser i regel frågor av stor ekonomisk vikt för den skattskyldige. Den nuvarande lagstiftningen är så komplicerad att den skattskyldige regelmässigt för att tillvarata sin rätt måste engagera experter inom skatterätten, vilket kan leda till betydande kostnader för den skattskyldige.

Genom taxeringsmyndigheternas omorgansering och betydande personalförstärkningar har numera samlats en stor personalkår med ingående kunskaper om skattelagarnas tillämpning hos dessa myndigheter, vilket sätter den skattskyldige i ett markerat underläge.

En grundregel som allmänt omfattas i vårt land är att lagen skall vara till skydd för den svaga mot den starke. Rättshjälpslagen har t. ex. tillkommit just för att skydda de svaga mot de starka. Rättegångsbalkens 18 kap. 1 § innebär att part som "tappar målet" har skyldighet att ersätta motparten dennes rättegångskostnader, vilket i sin tur innebär ett skydd mot oberättigade tvister eller anspråk. I brist på uttryckliga bestämmelser om tillämpligheten av denna självklara regel i taxeringsförfattningarna undgår det allmänna ansvar för de omfattande kostnader som den skattskyldige oförskyllt kan förorsakas genom att eftertaxeringsförsök måste avbrytas i anledning av att sakliga utgångspunkter saknats eller genom att mål förlorats

av taxeringsmyndigheterna i skattedomstolarna.

Denna typ av avsteg från principer som eljest är accepterade i svenskt rättsväsende måste undanröjas.

En reform av detta slag borde bli självfinansierande, eftersom den skulle leda till en nödvändig skärpning i taxeringsmyndigheternas verksamhet, såvitt gäller eftertaxeringar.

Det bör ankomma på utskottet att utarbeta erforderliga författningsändringar.

Åberopande det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att i taxeringsförordningen införs en bestämmelse av följande lydelse:

Länsrätt, kammarrätt och regeringsrätt äger att besluta att staten skall ersätta den skattskyldiges kostnader i eftertaxeringsmål i de fall taxeringsmyndighetens yrkande ej vunnit bifall och då den skattskyldige ej rimligen kunnat förutse att lämnade deklaraionsuppgifter kunnat anses var ofullständiga och därför oriktiga.

Stockholm den 12 januari 1983

MARGIT GENNSER (m)

NIC GRÖNVALL (m)